

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- การส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม . กรม . กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม .
สิ่งแวดล้อม ' 37 , 2537
- เกษม จันทรแก้ว . วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม . กรุงเทพมหานคร : อักษรสยามการพิมพ์ , 2530
- เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา . สภาวะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบัน . จดหมายข่าวสภาวะ
แวดล้อม , 2538
- ขวัญเรือน ไชยอุดม . วิทยุโทรทัศน์กับบทบาทสังคม . นิตยสาร 6 ธันวาคม , 2520 : 20-26
อ้างถึงใน บุญชัย รัตนวิระประดิษฐ์ . ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารเกี่ยวกับการ
กีฬาทางวิทยุโทรทัศน์กับความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาของเยาวชน : ศึกษา
เฉพาะเยาวชนที่เป็นสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมกีฬาเยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533
- จิรวรรณ กมลรัตนโยธิน . การวิเคราะห์เนื้อหาและความหมายของรายการสารคดีสิ่งแวดล้อม
ทางโทรทัศน์ (2532-2534) . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2536
- จุมพล รอดคำดี . สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา . โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532 : 193
- จำนง วิบูลย์ศรี . รายงานสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ . การสื่อสารเพื่อเด็กและเยาวชนไทย ,
2527
- ชลลดา วงศ์วิชัย . วิทยุโทรทัศน์เบื้องต้น , 2533
- ชาลีสา มากแผ่นทอง . การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์
ชุดทุ่งแสงตะวัน . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538
- เต็มดวง รัตนทัศนีย์ . สิ่งแวดล้อมศึกษาและประชากรศึกษา . กรุงเทพมหานคร : ครูสัมพันธ์
2529 (อัดสำเนา)
- นิวัติ เรืองพานิช . การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม . กรุงเทพมหานคร :
เฉลิมชาัญการพิมพ์ , 2528
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ . ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด การพิมพ์พระนคร , 2527
- บุษบา ภูัสกุล . การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสื่อ . ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒน
านครจังหวัดปราจีนบุรี . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526

- ปราณี สุจรัตน์ไชยกุล . คำนิยมของนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนกลางเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ; วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528
- ประมะ สตะเวทิน . เด็กกับทีวี. 15 ปี นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ , 2538 : 50-53
 _____ . หลักนิเทศศาสตร์ . กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์ , 2535
- พิจิตต รัตตกุล . สถานการณ์สิ่งแวดล้อม' 37 . แนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม . เอกสารประกอบการสัมมนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 5 , กรมส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม , 2537
- ไพสิน ศศิณกรแก้ว . การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช . สาขาวิชาศิลปศาสตร์ . เอกสารการสอนชุดวิชางานสำนักงานและการประชาสัมพันธ์ , หน่วยที่ 8 -15 : โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราชพิมพ์ครั้งที่ 1 , 2535
- มานิต เรืองรัตน์ . ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526
- มุกิตา ธิระพร . ประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้เรื่องความปลอดภัยจราจร แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531
- มุกดา แก้วมุนีโชค . ประสิทธิภาพของสื่อเสียงตามสายที่มีต่อความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหาร ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531
- รุจรัตน์ ชูทองรัตน์ . ประสิทธิภาพของการให้ความรู้โดยใช้สื่อบุคคล และภาพพลิกต่อการเพิ่มความรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติของหญิงมีครรภ์ที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลศิริราช . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525
- รุ่งรัตน์ ศิริกิจวัฒนา . ประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายทะเบียนราษฎร แก่ชาวบ้านบท จังหวัดฉะเชิงเทรา . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2529
- ลดาวลัย พอใจ . การเปิดรับข่าวสารความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตอำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536
- ลัดดา ศรีสวัสดิ์ . บทบาทของวิดีโอ/สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539

- วรรณ จีรัตน์ศิริกุล . อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อความตระหนักในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล , 2531
- วิชัย พัฒนาวงค์ธรรม . ทศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ , วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล , 2534
- วิเชียร เกตุสิงห์ . หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย . กรุงเทพมหานคร . สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2533
- วินัย วีระวัฒนานนท์ . วิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อม ทางต้นแห่งการพัฒนา . พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์ , 2533
- วิมลมาศ สุมะโน . เปรียบเทียบประสิทธิผลของหนังสือการ์ตูนและเกมส์ในการให้ความรู้เรื่องกฎหมายแรงงานเด็ก : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กนักเรียนในเขตจังหวัดสุรินทร์ นครราชสีมา เชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,
- วีระวัฒน์ นิยมสุวรรณ . เจตคติของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรมที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2527
- สมชัย โชติช่วงชัชวาล . แนวทางอนุรักษ์คุณภาพน้ำ . ใน ชเรศ ศรีสถิตย์ (บรรณาธิการ) , สิ่งแวดล้อมน่ารู้ . พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534 , หน้า 15
- สง่า สรรพศรี . สารจากปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน . ใน สัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ . หน้า 9 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2532 . (กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานจัดพิมพ์เนื่องในสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ)
- สถิตย์ วัชรกิตติ . การใช้ภาพถ่ายจากดาวเทียมในการตรวจสอบ และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม . ใน สัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2532 . (กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานจัดพิมพ์ เนื่องในสัปดาห์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ)
- ส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม . กรม . สถานการณ์สิ่งแวดล้อม' 37 . แนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม . เอกสารประกอบการสัมมนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 5 , 2537
- ส่งเสริมคุณภาพและสิ่งแวดล้อม . กรม . สถานการณ์สิ่งแวดล้อม' 38 . เอกสารประกอบการสัมมนาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 6 , 2537

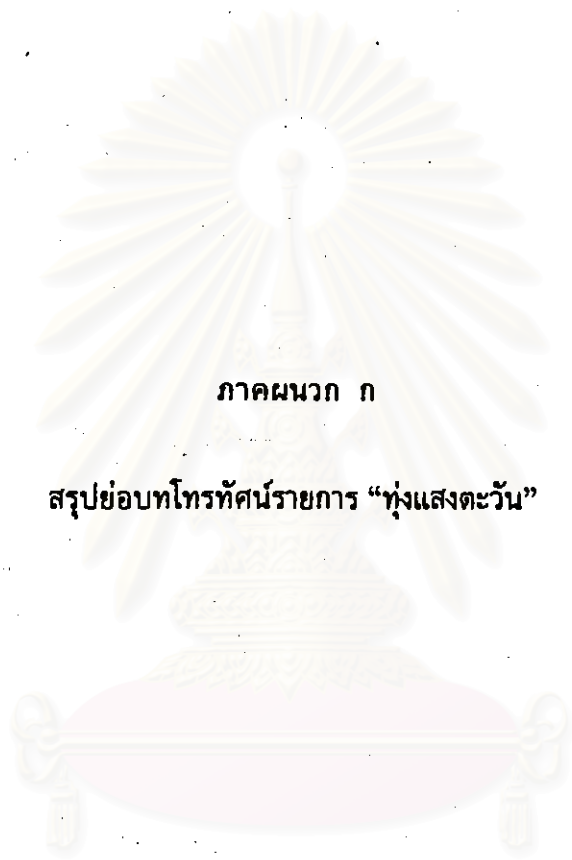
- สมัย อภาภิรมณ์ และเขาวนันท์ เขญูรัตน์ . โลกสีเขียวจิตสำนึกใหม่ของมนุษยชาติ , 2528
 สุนันทา สุวรรณโณตม . การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับระบบนิเวศน์ของพื้นที่เกษตร,
 จดหมายข่าวประชากร 24 (เมษายน 2525) : 42 .
- สุรภี โรจน์อารยานนท์ . สภาวะแวดล้อมของเรา ตอนมลพิษสภาวะแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร
 : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , การศึกษาบทบาทสื่อมวลชนต่อการศึกษาชาวบ้าน .
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล , 2521 : 70
- อนันต์ ศรีโสภะ . หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด ,
 2521 : 154
- อภิชาติ อนุกุลอำไพ . แผนการแก้ไขปัญหาคาการขาดแคลนน้ำ และแนวทางพัฒนาทรัพยากรน้ำ .
 สิ่งแวดล้อม 35 , 2535

ภาษาอังกฤษ

- Atkin Charles K . New Model for Mass Communications Research . New York : The Free
 Press . 1973
- Bloom, Benjamin S, Thomas J ., and Madus George F . Hand Book on Formative and
 Sumative Evaluation of Student Learning . New York : Mc Graw- Hill Book
 Company , 1971
- Chiwood, J. C . "The Relationship Between Environment Knowledge , Environment
 Attitudes, and Locus of Control in Selected Youth Conservation Camp Enrollers"
Dissertation Abstracts Internaltional 38 : 2023-A , October 1977 .
- Dawson , R . E ., and K . Prewitt . Political Socialization . Boston : Little Brown & co .,
 1969
- Good , Carter V . Dictionary of Education . New York : McGraw - Hill book company ,
 1973
- Howard H . Kendler . Basic Psychology . New York : Appleton Century Grofts company ,
 1963
- Joseph T . Klapper . The Effects of Mass Communications (New York ; The free press ,
 1960) , pp . 5 , 53-57 , 15-49

- Left, Tridge L., A. "Rural and Urban Secondary School Perceptions of Environment Issues : Relevance to Environment Education Curriculum Deveronment" Dissertation Abstracts International 38 : 5377 A - 5378 , March 1978
- McQuial, Dennis, Blumler, Jay G. and Prawn J. R, The Teleyesion Audience : A Revised Perspective in Sociology of Mass Communication . New York : Dennis Penquin book , 1972
- Milton J. Rosenberg and Carl I Hovland . Attitude Organization and Change . New Haven : Yale University Press , 1960
- Pye, Lucian W ., Politics Personality and Nation Building : Burma' s Search for Identity . New York : Yale University press , 1966
- Runes, Dagogert D ., "Dictionary of Philosophy" New Jersey : Littlefield , Adams & co ., 1971 .
- Schramm, W. Mass Media and National Development :The Role of Information in the Developing Countries , California : Stanford University Press , 1964
- W. A. Belson. "Effects of Television on the Interests and Initiative of Adult Viewers in Greater London" British Journal of Psychology . United Kingdom , 1959

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สรุปย่อบทโทรทัศน์รายการ “ทุ่งแสงตะวัน”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปย่อบทโทรทัศน์รายการ “ทุ่งแสงตะวัน”

1. ตอนแม่น้ำเปลี่ยนสี

เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาน้ำเน่าเสีย ที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำ ของโรงงานน้ำตาลแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น เป็นเหตุให้ลำน้ำพอง สี มูล เกิดเน่าเสีย ยังผลให้สัตว์น้ำตายเป็นเบือ

หมู่บ้านแจ้จ้อย อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เป็นหมู่บ้านเล็กๆแห่งหนึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำชี ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำการประมง แม่น้ำชีถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ของคนในหมู่บ้าน เพราะแหล่งน้ำนี้เป็นแหล่งน้ำอันอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านทั้งหมู่บ้านอาศัยน้ำที่นี้อุปโภคและบริโภค แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ครั้งร้ายแรงที่สุด ซึ่งเกิดขึ้นจากการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และขาดจิตสำนึกในการรับผิดชอบของมนุษย์ จนเป็นเหตุให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ กลุ่มน้ำเสียได้แพร่กระจายทั้งลำน้ำพอง สี และมูล ซึ่งไหลผ่านที่ใดก็จะเกิดการตายล้างเผ่าพันธุ์ปลา และสัตว์มีชีวิตที่อาศัยอยู่ในลำน้ำ ยังผลให้ชาวบ้านในหมู่บ้านแจ้จ้อยได้รับผลกระทบดังกล่าวด้วย

ชาวบ้านและโดยเฉพาะเด็กๆ รู้สึกตกใจกับเหตุการณ์น้ำเสียครั้งนี้ เพราะตั้งแต่เกิดมาพวกเขาเพิ่งจะเคยพบเห็น น้ำในแม่น้ำทั้งสายกลายเป็นสีน้ำตาล-ดำ สกปรกเหม็นคูลุงทั่วลำน้ำ ปลาตายลอยเป็นแพ ชาวบ้านตื่นตะลึงอยู่ไม่นานก็รีบหาอุปกรณ์ลงจับปลาที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่พวกเขา ก็พบว่าปลาที่เคยอุดมสมบูรณ์ในลำน้ำชี บัดนี้แทบจะไม่มีเหลืออยู่เลย ทางสาธารณสุขจังหวัดก็ได้ประกาศเตือนให้ชาวบ้านระวังพิษภัยที่จะเกิดจากการนำปลาที่ตายมาบริโภค ซึ่งสร้างความหวุ่นวิตกให้กับเด็กๆและชาวบ้านเป็นอย่างมาก ช้ำร้ายเหตุการณ์ที่ยังความเสียหายให้คนในหมู่บ้านตามมา ก็คือปัญหาความแห้งแล้งเพราะขาดแหล่งน้ำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และที่สำคัญคือใช้ในการเกษตร ทำให้ผลผลิตในการเกษตรเสียหายเป็นอันมาก จากผลกระทบครั้งนี้จึงนับเป็นบทเรียนอันยิ่งใหญ่ของชาวบ้านทุกคน รวมไปถึงพวกเด็กๆ ซึ่งเขาจะต้องจดจำเหตุการณ์น้ำเสียนี้ไปอีกนานแสนนาน

2. ตอนหนองนกเป็ด

เป็นเรื่องราวของเด็กๆ กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์นกเป็ดน้ำ ที่หนองแวง อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ จึงเหมาะสำหรับเป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำ รวมไปถึงนกเป็ดน้ำ ซึ่งใช้ที่นี่เป็นที่อาศัยมาเป็นเวลานาน จน

หน่วยงานราชการจึงประกาศให้หนองแวงเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ นับแต่นั้นมาหนองแวงจึงเป็นแหล่งพักพิงที่ปลอดภัยที่สุดและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์นกเป็ดน้ำอย่างถาวร

เด็ก ๆ ที่นี้จะคุ้นเคยและรู้จักชีวิตความเป็นอยู่ของนกเป็ดน้ำมาตั้งแต่เกิด พวกเขาได้พบเห็นทัศนียภาพซึ่งเป็นธรรมชาติ และเต็มไปด้วยชีวิตชีวาของหนองนกเป็ดแห่งนี้ ตอนเช้าหนองนกเป็ดก็จะเต็มไปด้วยนกเป็ดน้ำที่มีอยู่หลากหลายพันธุ์ ส่งเสียงร้องเรียกหากันประดุจเสียงดนตรีจากธรรมชาติ พอตอนสายเหล่านกเป็ดน้ำก็จะออกหากิน โดยบินเข้าไปยังหนองนกโงซึ่งเป็นอีกสถานที่หนึ่งของจังหวัดชัยภูมิที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์หลงเหลืออยู่ และในยามเย็นพวกมันก็จะพากันบินกลับหนองแวง ซึ่ง

วงจรการดำรงชีวิตของนกเป็ดน้ำก็จะเป็นอยู่เช่นนี้ตลอดไป ครอบคลุมที่หนองแวงยังเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์และปลอดภัย ด้วยเหตุนี้เองสถานที่แห่งนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของชาวบ้านหนองแวง

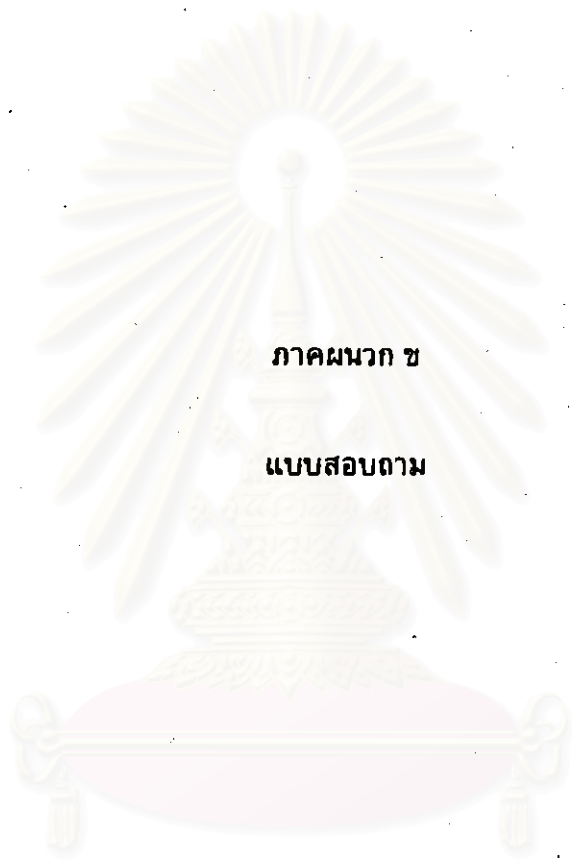
พวกเด็ก ๆ ที่นี้จะได้รับการปลูกจิตสำนึกให้มีความรัก และหวงแหนในแหล่งธรรมชาติของพวกเขาที่นับวันจะหาได้น้อยมากในประเทศไทย ดังนั้นเด็ก ๆ จึงมีหน้าที่ร่วมกันคือการอนุรักษ์ให้หนองนกเป็ดน้ำอยู่คู่ชาวบ้านหนองแวง จังหวัดชัยภูมิตลอดไป

3. ตอนตกกบ

เป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ที่บ้านดงบาก จังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงฤดูฝนท้องนาที่นี้จะมีความเขียวขจี ต้นข้าวเขียวขจี หมู่แมลงที่บินว่อนอยู่เหนือยอดข้าว ท้องนาฉ่ำไปด้วยเม็ดฝน บ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ และสิริสวัสดิ์ที่สวยงามของชนบทไทย และสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ในท้องนาขามนี้ ก็คือเสียงกบที่ร้องแข่งกับเสียงฝน เปรียบเสมือนสัญญาณจากธรรมชาติที่บอกให้เด็ก ๆ ที่นี้รู้ว่า ถึงเวลาตกกบกันแล้ว

เด็ก ๆ ที่นี้ทุกคนเติบโตมาท่ามกลางบรรยากาศของท้องทุ่ง ธรรมชาติจึงสอนให้เด็กเหล่านี้มีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากเด็กในเมือง เด็ก ๆ จะรู้จักช่วยตนเองและครอบครัว สถานที่วิ่งเล่นและสถานที่ที่จะหาของกินได้นั้นก็คือทุ่งนา ที่ซึ่งเขาค้นเคยมาตั้งแต่เด็ก ธรรมชาติสอนให้เด็ก ๆ พวกนี้รู้ว่าเมื่อเวลาหิวเขาจะสามารถทำอะไรจากธรรมชาติบ้าง ดังนั้นกิจกรรมในวันปิดเทอมช่วงฤดูฝนของเด็ก ๆ ที่นี้ก็คือการล่ากบซึ่งมีอยู่หลายวิธีและสำหรับที่นี้การตกกบจะเป็นวิธีที่สนุกและถนัดที่สุด เด็ก ๆ จะรู้วิธีการทำเบ็ด การหาเหยื่อ ตลอดจนวิธีการหาทำเลที่จะปักเบ็ดกบให้ได้กับตัวโต ๆ และสิ่งเหล่านี้เองเป็นของฝากจากธรรมชาติ ที่ให้ประสบการณ์ตรงกับเด็ก ๆ พวกเขาได้เรียนรู้ถึงวงจรชีวิตที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างคน สัตว์ และธรรมชาติ ดังนั้นสิ่งที่เขาได้รับจึงไม่ใช่แค่ความสนุกสนาน และอาหารสำหรับเลี้ยงคนในครอบครัวเท่านั้น เขายังได้รับบทเรียนจากธรรมชาติด้วยการปลูกจิตสำนึกที่ดี ในการรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม เมื่อธรรมชาติให้ประโยชน์กับเขา เขาก็ต้องให้ประโยชน์กลับคือสู่ธรรมชาติบ้าง เพื่อที่ธรรมชาติจะได้ให้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตกับพวกเขาตลอดไป

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. นักเรียนเคยชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” มาก่อนหรือไม่

1. เคยชมน้อยกว่า 5 ครั้ง (ถ้าเคยชมข้ามไปตอบข้อ 6)
2. เคยชมมากกว่า 5 ครั้งแต่ไม่ถึง 10 ครั้ง
3. เคยชม 10 ครั้งแต่ไม่ถึง 15 ครั้ง
4. เคยชมมากกว่า 15 ครั้ง
5. ไม่เคยชม (ถ้าไม่เคยข้ามไปตอบข้อ 7)

6. ทำไมนักเรียนจึงเคยชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน”

1. ชอบรายการสารคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
2. พ่อ-แม่ หรือครูแนะนำให้ชม
3. พ่อ-แม่ หรือคนในครอบครัวชมเลยจำเป็นต้องชมด้วย
4. ชมเพราะไม่มีอะไรทำ
5. อื่น ๆ (ระบุ) .....

7. ทำไมนักเรียนจึงไม่เคยชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน”

1. ไม่ชอบดูรายการสารคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
2. รายการมาเข้าเกินไต่ไม่ทัน
3. ชอบดูแต่เวลาออกอากาศตรงกับรายการการ์ตูนเลขชมการ์ตูนดีกว่า
4. ที่บ้านไม่สามารถรับช่อง 3 หรือรับได้แต่ไม่ชัด
5. ไม่มีทีวี
6. อื่น ๆ (ระบุ) .....

ตอนที่ 2   ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ต้องการ

1. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “สิ่งแวดล้อม”

1. สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา
2. สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน ป่าไม้ อากาศ น้ำ ฯ
3. สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น บ้านเรือน โรงเรียน ถนน ศาสนา วัฒนธรรม
4. ถูกทุกข้อ

2. ปัญหาน้ำเสียครั้งร้ายแรงที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ของประเทศไทย เป็นสาเหตุให้สัตว์น้ำตายนับหมื่น ๆ ตัว คือครั้งใด
  1. เกิดน้ำเสียที่ลำน้ำพองและลำน้ำชี จ. ขอนแก่น สาเหตุมาจากโรงงานน้ำตาลปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ
  2. เกิดน้ำเสียที่ลำน้ำโขง สาเหตุมาจากชาวบ้านทิ้งขยะมูลฝอย และถ่ายเทของเสียลงในแม่น้ำ
  3. เกิดน้ำเสียที่แม่น้ำเจ้าพระยา สาเหตุมาจากการทิ้งขยะมูลฝอย และโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ
  4. เกิดน้ำเสียที่ลำน้ำมูล สาเหตุมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ
3. ถ้าประชาชนและโรงงานอุตสาหกรรมยังคงทิ้งน้ำเสีย ขยะมูลฝอยลงในแหล่งน้ำ จะเกิดผลอย่างไร
  1. ทำให้บ้านเมืองสะอาดขึ้น เพราะเป็นการกำจัดของเสียภายในบ้านได้อีกวิธีหนึ่ง
  2. ไม่เกิดอะไรขึ้นเพราะน้ำจะพัดพาของเสียไหลลงสู่บริเวณอื่น
  3. ทำให้คุณภาพในแม่น้ำเสีย มีความสกปรกเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สัตว์น้ำตายเป็นจำนวนมาก และเป็นอันตรายต่อผู้ใช้น้ำนั้น
  4. น้ำในแม่น้ำก็ยังคงสะอาดเหมือนเดิม เพราะด้วยระบบนิเวศน์ของน้ำจะมีกลไกรักษาความสมดุลย์ตามธรรมชาติในตัวเอง
4. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึงอะไร
  1. การชักชวนให้เพื่อน ๆ ช่วยกันรักษาแหล่งน้ำ
  2. การร่วมแรงร่วมใจกันไม่ตัดไม้ทำลายป่า
  3. การดูแลรักษาและใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ไม่ก่อให้เกิดพิษภัยต่อสังคมส่วนรวม
  4. การเป็นเด็กดีโดยช่วยกันเก็บขยะมูลฝอย ทำให้บ้านเมืองสะอาด
5. วิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียได้ผลระยะยาวและถาวร คือวิธีใด
  1. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุและปัญหาที่ทำให้เกิดน้ำเสียแก่ประชาชน
  2. ช่วยกันบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำลำคลอง
  3. รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยไม่ทิ้งขยะและถ่ายเทของเสียลงในแหล่งน้ำ
  4. ถูกทุกข้อ
6. นกเป็ดน้ำมีมากที่สุดจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย คือจังหวัดใด
  1. บึงบรเพ็ชร จังหวัดนครสวรรค์
  2. หนองแวง จังหวัดชัยภูมิ

3. ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง
4. เขื่อนลำนาดอง จังหวัดนครราชสีมา

7. บริเวณใดจัดเป็นแหล่งที่เหมาะสมแก่การอาศัยของสัตว์

1. บริเวณที่มีคนอยู่เยอะ ๆ เพราะเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์
2. บริเวณที่มีอากาศสดชื่นและเงียบสงบ
3. บริเวณที่เงียบสงบปลอดภัย และมีแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์
4. บริเวณที่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์

8. เขตห้ามล่าสัตว์หมายถึงอะไร

1. เขตที่มีสัตว์อาศัยอยู่จำนวนมาก
2. เขตที่ทางหน่วยงานรัฐบาลประกาศให้เป็นพื้นที่สงวน ห้ามประชาชนล่าสัตว์ทุกชนิด โดยกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎ
3. เขตที่อยู่อาศัยของสัตว์ห้ามประชาชนเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัย
4. เขตที่ทางหน่วยงานรัฐบาลประกาศให้เป็นพื้นที่สงวน ห้ามประชาชนล่าสัตว์สงวน โดยกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎ

9. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์มากที่สุดและถูกที่สุด

1. ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่แต่ในฤดูอื่นสามารถจับได้ด้วยเครื่องมือทุกชนิด
2. ไม่จับสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้ในบ้าน และไม่บริโภคสัตว์ป่า เช่น อังตืนหมี สมอกลง
3. ไม่ใช่เครื่องมือที่เป็นอันตรายในการจับสัตว์น้ำ และไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ และไม่ส่งเสริมให้มีการซื้อขายสัตว์ป่า
4. ช่วยกันจับสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้ในบ้าน เพราะเป็นคุ้มครองสัตว์ให้ปลอดภัย

10. ข้อใดเป็นอุปกรณ์จับสัตว์น้ำ แบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ

1. เบ็ด แห แนบ สวิง
2. สวิง เบ็ด ระเบิด แห
3. อวน แห ไฟฟ้า แนบ
4. ค้าง อวน ไฟฟ้า ระเบิด

11. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

1. มนุษย์ เป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน ถนนโรงเรียน ฯ
2. มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

3. มนุษย์เป็นผู้ทำลายและทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม
4. ถูกทุกข้อ

12. เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่เราต้องช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ แร่ธาตุ

1. เพื่อตอบสนองความต้องการด้านปัจจัย 4 ของมนุษย์
2. เพื่อไม่ให้ป่าไม้หมดไปจากโลกนี้
3. เพื่อรักษาความสมดุลของธรรมชาติ
4. เพื่อให้มนุษย์มีน้ำกิน น้ำใช้ตลอดปี

13. การใช้วิธีกำจัดขยะมูลฝอยชนิดใดที่ทำให้เกิดปัญหามลพิษกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

1. ทำลายขยะโดยทิ้งลงแม่น้ำ ลำคลอง
2. ทำลายขยะสดโดยวิธีฝัง
3. ทำลายขยะแห้งด้วยวิธีการเผา
4. การแยกขยะ เพื่อการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

14. ข้อใดเป็นวงจรชีวิตของคนและสัตว์ที่ถูกต้อง

1. คน --- แมลง --- พืช --- ปู --- กบ
2. คน --- พืช --- ปู --- กบ --- แมลง
3. คน --- ปู --- กบ --- แมลง --- พืช
4. กบ --- ปู --- แมลง --- พืช --- คน

15. ข้อใดเป็นบทบาทและหน้าที่ของเยาวชน ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1. ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม
2. มีความห่วงใยในปัญหาสิ่งแวดล้อม
3. รณรงค์ให้เพื่อนเยาวชนทุกคนช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความห่วงใยและช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 ทศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ต้องการ

นักเรียนมีทัศนคติต่อเรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่เกินกำลังความสามารถของเด็กที่จะทำได้จึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่					
2. ต้นไม้เป็นสมบัติของชาติเราทุกคนมีสิทธิตัดต้นไม้ได้แต่ต้องปลูกทดแทน					
3. การตัดต้นไม้เพื่อมาสร้างบ้านหรือทำเครื่องใช้ภายในบ้านเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
4. ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่กรุงเทพฯ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคนกรุงเทพฯ ที่จะแก้ไขปัญหาสีงแวดล้อม					
5. การกำจัดขยะลงในแม่น้ำลำคลองเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเพราะเป็นวิธีที่ทำลายสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด					
6. ถ้าต้องแลกพื้นที่ป่าไม้กับการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ ก็เป็นเรื่องที่ควรทำเพราะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้					
7. สัตว์ป่าเป็นสัตว์หายากเราควรช่วยกันอนุรักษ์โดยนำมาเลี้ยงไว้ที่บ้านเพื่อความปลอดภัยของสัตว์เหล่านั้น					

นักเรียนมีทัศนคติต่อเรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. การที่ชาวบ้านลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อเลี้ยงชีพไม่ถือว่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพราะทำไปด้วยความจำเป็น					
9. การรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยผ่านสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งดีเพราะสามารถสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้					
10. คิดว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นเรื่องปกติไม่ร้ายแรงเพราะเกิดขึ้นกับทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้นจึงไม่ต้องเร่งรีบแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมก็ได้					
11. นำมียูมากมายบนผืนโลกใช้อย่างไรก็ไม่วันหมดดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องช่วยกันประหยัด					
12. การที่ประเทศไทยมีขยะล้นเมืองมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาด					
13. การใช้น้ำมันไร้สารตะกั่วจะช่วยลดปัญหามลพิษทางอากาศ					
14. บทบาทหนึ่งของเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือมีจิตสำนึกที่ดีและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเริ่มต้นจากตนเองและช่วยเผยแพร่ไปยังบุคคลในครอบครัวและเพื่อนต่อไป					
15. เราควรร่วมกันรณรงค์ไม่ใช้ภาชนะที่ทำจากพลาสติกและโฟมเพราะย่อยสลายยากก่อเกิดมลพิษ					

แบบสอบถาม
(POSTEST)

เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” ในด้านความรู้และทัศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตชนบท

ชื่อ ..... นามสกุล .....

ชื่อโรงเรียน ..... อำเภอ ..... จังหวัด.....

*****

ตอนที่ 1   ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
                  โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ต้องการ

1. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “สิ่งแวดล้อม”

1. สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา
2. สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน ป่าไม้ อากาศ น้ำ ฯ
3. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น บ้านเรือน โรงเรียน ถนน ศาสนา วัฒนธรรม
4. ถูกทุกข้อ

2. ปัญหาน้ำเสียครั้งร้ายแรงที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ของประเทศไทย เป็นสาเหตุให้สัตว์น้ำตายนับหมื่น ๆ ตัว คือครั้งใด

1. เกิดน้ำเสียที่ลำน้ำพองและลำน้ำชี จ. ขอนแก่น สาเหตุมาจากโรงงานน้ำตาลปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ
2. เกิดน้ำเสียที่ลำน้ำโขง สาเหตุมาจากชาวบ้านทิ้งขยะมูลฝอย และถ่ายเทของเสียลงในแม่น้ำ
3. เกิดน้ำเสียที่แม่น้ำเจ้าพระยา สาเหตุมาจากการทิ้งขยะมูลฝอย และโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ
4. เกิดน้ำเสียที่ลำน้ำมูล สาเหตุมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ

3. ถ้าประชาชนและโรงงานอุตสาหกรรมยังคงทิ้งน้ำเสีย ขยะมูลฝอยลงในแหล่งน้ำ จะเกิดผลอย่างไร

1. ทำให้บ้านเมืองสะอาดขึ้น เพราะเป็นการกำจัดของเสียภายในบ้านได้อีกวิธีหนึ่ง
2. ไม่เกิดอะไรขึ้นเพราะน้ำจะพัดพาของเสียไหลลงสู่บริเวณอื่น
3. ทำให้คุณภาพในแม่น้ำเสีย มีความสกปรกเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สัตว์น้ำตายเป็นจำนวนมาก และเป็นอันตรายต่อผู้ใช้น้ำนั้น
4. น้ำในแม่น้ำก็ยังสะอาดเหมือนเดิม เพราะด้วยระบบนิเวศของน้ำจะมีกลไกรักษาความสมดุลย์ตามธรรมชาติในตัวเอง

4. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึงอะไร

1. การชักชวนให้เพื่อน ๆ ช่วยกันรักษาแหล่งน้ำ
2. การร่วมแรงร่วมใจกันไม่ตัดไม้ทำลายป่า
3. การดูแลรักษาและใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ไม่ก่อให้เกิดพิษภัยต่อสังคมส่วนรวม
4. การเป็นเด็กดีโดยช่วยกันเก็บขยะมูลฝอย ทำให้บ้านเมืองสะอาด

5. วิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียได้ผลระยะยาวและถาวร คือวิธีใด

1. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุและปัญหาที่ทำให้เกิดน้ำเสียแก่ประชาชน
2. ช่วยกันบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำลำคลอง
3. รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยไม่ทิ้งขยะและถ่ายเทของเสียลงในแหล่งน้ำ
4. ถูกทุกข้อ

6. นกเป็ดน้ำมีมากที่สุดในจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย คือจังหวัดใด

1. บึงบรเพ็ชร จังหวัดนครสวรรค์
2. หนองแวง จังหวัดชัยภูมิ
3. ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง
4. เขื่อนลำนางรอง จังหวัดนครราชสีมา

7. บริเวณใดจัดเป็นแหล่งที่เหมาะสมแก่การอาศัยของสัตว์

1. บริเวณที่มีคนอยู่เยอะๆ เพราะเป็นแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์
2. บริเวณที่มีอากาศสดชื่นและเงียบสงบ
3. บริเวณที่เงียบสงบปลอดภัย และมีแหล่งอาหารอันอุดมสมบูรณ์
4. บริเวณที่เป็นเขตห้ามล่าสัตว์

8. เขตห้ามล่าสัตว์หมายถึงอะไร

1. เขตที่มีสัตว์อาศัยอยู่จำนวนมาก
2. เขตที่ทางหน่วยงานรัฐบาลประกาศให้เป็นพื้นที่สงวน ห้ามประชาชนล่าสัตว์ทุกชนิด โดยกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎ
3. เขตที่อยู่อาศัยของสัตว์ห้ามประชาชนเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัย
4. เขตที่ทางหน่วยงานรัฐบาลประกาศให้เป็นพื้นที่สงวน ห้ามประชาชนล่าสัตว์สงวน โดยกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎ

9. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์มากที่สุดและถูกที่สุด

1. ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่แต่ในฤดูอื่นสามารถจับได้ด้วยเครื่องมือทุกชนิด
2. ไม่จับสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้ในบ้าน และไม่บริโภคสัตว์ป่า เช่น อังตุนหมี สมอลิง
3. ไม่ใช่เครื่องมือที่เป็นอันตรายในการจับสัตว์น้ำ และไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ และไม่ส่งเสริมให้มีการซื้อขายสัตว์ป่า
4. ช่วยกันจับสัตว์ป่ามาเลี้ยงไว้ในบ้าน เพราะเป็นคุ้มครองสัตว์ให้ปลอดภัย

10. ข้อใดเป็นอุปกรณ์จับสัตว์น้ำ แบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ

1. เบ็ด แห แนบ สวิง
2. สวิง เบ็ด ระเบิด แห
3. อวน แห ไฟฟ้า แนบ
4. ค้าง อวน ไฟฟ้า ระเบิด

11. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

1. มนุษย์ เป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อม เช่น บ้าน ถนนโรงเรียน ฯ
2. มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

3. มนุษย์เป็นผู้ทำลายและทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม
4. ถูกทุกข้อ

12. เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่เราต้องช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ แร่ธาตุ

1. เพื่อตอบสนองความต้องการด้านปัจจัย 4 ของมนุษย์
2. เพื่อไม่ให้ป่าไม้หมดไปจากโลกนี้
3. เพื่อรักษาความสมดุลของธรรมชาติ
4. เพื่อให้มนุษย์มีน้ำกิน น้ำใช้ตลอดปี

13. การใช้วิธีกำจัดขยะมูลฝอยชนิดใดที่ทำให้เกิดปัญหามลพิษกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

1. ทำลายขยะโดยทิ้งลงแม่น้ำ ลำคลอง
2. ทำลายขยะสดโดยวิธีฝัง
3. ทำลายขยะแห้งด้วยวิธีการเผา
4. การแยกขยะ เพื่อการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

14. ข้อใดเป็นวงจรชีวิตของคนและสัตว์ที่ถูกต้อง

1. คน --- แมลง --- พืช --- ปู --- กบ
2. คน --- พืช --- ปู --- กบ --- แมลง
3. คน --- ปู --- กบ --- แมลง --- พืช
4. กบ --- ปู --- แมลง --- พืช --- คน

15. ข้อใดเป็นบทบาทและหน้าที่ของเยาวชน ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1. ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม
2. มีความห่วงใยในปัญหาสิ่งแวดล้อม
3. รณรงค์ให้เพื่อนเยาวชนทุกคนช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความห่วงใยและช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 2   ทัศนคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ต้องการ

นักเรียนมีทัศนคติต่อเรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่เกินกำลังความสามารถของเด็กที่จะทำได้จึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่					
2. ต้นไม้เป็นสมบัติของชาติเราทุกคนมีสิทธิตัดต้นไม้ได้แต่ต้องปลูกทดแทน					
3. การตัดต้นไม้เพื่อมาสร้างบ้านหรือทำเครื่องใช้ภายในบ้านเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
4. ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่กรุงเทพมหานครดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคนกรุงเทพฯที่จะแก้ไขปัญหามลพิษ					
5. การกำจัดขยะลงในแม่น้ำลำคลองเป็นสิ่งจำเป็นเพราะเป็นวิธีที่ทำลายสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด					
6. ถ้าต้องแลกพื้นที่ป่าไม้กับการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ ก็เป็นเรื่องที่ควรทำเพราะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้					
7. สัตว์ป่าเป็นสัตว์หายากเราควรช่วยกันอนุรักษ์โดยนำมาเลี้ยงไว้ที่บ้านเพื่อความปลอดภัยของสัตว์เหล่านั้น					

นักเรียนมีทัศนคติต่อเรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. การที่ชาวบ้านลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อเลี้ยงชีพไม่ถือว่าเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพราะทำไปด้วยความจำเป็น					
9. การรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยผ่านสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งดีเพราะสามารถสร้างจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้					
10. คิดว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นเรื่องปกติไม่ร้ายแรงเพราะเกิดขึ้นกับทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้นจึงไม่ต้องเร่งรีบแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมก็ได้					
11. นำมียู่มากมายบนผืนโลกใช้อย่างไรก็ไม่วันหมดดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องช่วยกันประหยัด					
12. การที่ประเทศไทยมีขยะล้นเมืองมีสาเหตุมาจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาด					
13. การใช้น้ำมันไร้สารตะกั่วจะช่วยลดปัญหามลพิษทางอากาศ					
14. บทบาทหนึ่งของเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือมีจิตสำนึกที่ดีและร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเริ่มต้นจากตนเองและช่วยเผยแพร่ไปยังบุคคลในครอบครัวและเพื่อนต่อไป					
15. เราควรร่วมกันรณรงค์ไม่ใช้ภาชนะที่ทำจากพลาสติกและโฟมเพราะย่อยสลายยาก					

ตอนที่ 3   ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับรายการ “ทุ่งแสงตะวัน”
โปรดทำเครื่องหมาย X ลงบนคำตอบที่ต้องการ หรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. ความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อรายการ “ทุ่งแสงตะวัน”
  1. เป็นรายการที่ดีและมีประโยชน์มาก
  2. เป็นรายการที่ไม่มีประโยชน์
  3. เป็นรายการที่น่าเบื่อ

2. นักเรียนได้รับอะไรจากการชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน”
  1. ได้รับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น
  2. ได้รับความสนุกสนาน
  3. ได้รับทั้งความรู้และความสนุกสนาน
  4. ไม่ได้รับอะไรเลย

3. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเนื้อหาของรายการ “ทุ่งแสงตะวัน”
  1. เหมาะสมดีอยู่แล้ว
  2. ควรปรับปรุงเนื้อหาให้มีเรื่องราวสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครมากกว่านี้
  3. ควรปรับปรุงเนื้อหาให้มีเรื่องราวสิ่งแวดล้อมในต่างจังหวัดมากกว่านี้
  4. เนื้อหาที่เสนออยากและซีเรียสจนเกินไป ยากแก่การเข้าใจ
  5. อื่น ๆ (ระบุ) .....

4. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเวลาที่ออกอากาศคือ วันเสาร์ เวลา 8.00-8.30น.
  1. วันและเวลาเหมาะสมดีอยู่แล้ว
  2. ต้องการให้เปลี่ยนวันออกอากาศจากวันเสาร์เป็นวัน .....
  3. ต้องการให้เปลี่ยนเวลาออกอากาศจาก 8.00- 8.30 น. เป็น เวลา .....น.
  4. ต้องการให้เพิ่มเวลาออกอากาศ จาก 30 นาที เป็น(ระบุ).....

5. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบการนำเสนอของรายการ เช่น ใช้เด็กเป็นตัวแสดงนำของเรื่อง
  1. ดีอยู่แล้ว
  2. ไม่ดีควรปรับปรุง (ระบุ) .....

6. นักเรียนชอบอะไรในรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” มากที่สุด
  1. ชอบพิธีกร คือ พี่นก (นิรมล เมธีสุวกุล)
  2. ชอบเนื้อเรื่องที่นำมาให้ชมในแต่ละตอน (เป็นเรื่องราวของเด็ก ๆ กับสิ่งแวดล้อม)
  3. ชอบรูปแบบการนำเสนอ (มีเด็กเป็นตัวนำเรื่อง)

4. ชอบบรรยากาศ และวิวสวยๆ ในรายการ
5. ไม่ชอบอะไรเลย

7. ภายหลังจากชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” แล้ว นักเรียนมีความต้องการที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่

1. ต้องการ
2. ไม่ต้องการ
3. รู้สึกเฉยๆ

8. ภายหลังจากชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” แล้ว นักเรียนคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงใด

1. เข้าใจดีมาก
2. เข้าใจดี
3. เข้าใจปานกลาง
4. ไม่เข้าใจ
5. ไม่เข้าใจเลย

9. ภายหลังจากชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” ในครั้งนี้แล้วนักเรียนคิดว่าต้องการจะชมรายการนี้ต่อไปหรือไม่

1. ต้องการชมต่อไป
2. ไม่ต้องการชมอีก
3. เฉยๆ ชมก็ได้ไม่ชมก็ได้

10. นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับจากการชมรายการ “ทุ่งแสงตะวัน” ครั้งนี้ไปบอกเล่าหรือพูดคุยกับใครบ้าง

1. บิดา-มารดา
2. ญาติ-พี่น้อง
3. เพื่อน
4. ครู
5. อื่นๆ (ระบุ) .....

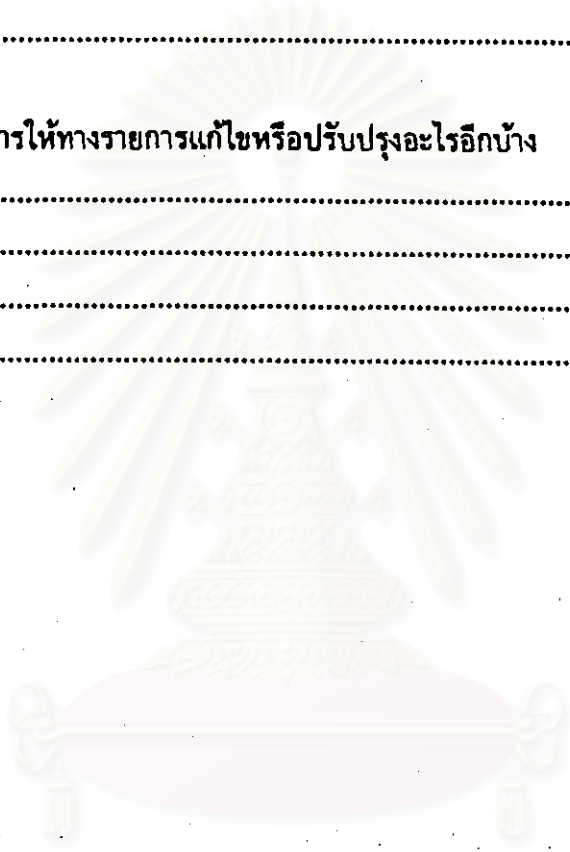
*** ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อรายการ

- นักเรียนคิดว่ารายการนี้มีจุดติด้านใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

- นักเรียนต้องการให้ทางรายการแก้ไขหรือปรับปรุงอะไรอีกบ้าง

.....
.....
.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรัชนิดา ชำนาญมนต์ เกิดเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2513 จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟ ทิววัล ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสายน้ำผึ้ง สายศิลป์-คำนวณ และ ในปี พ.ศ. 2535 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ คณะนิเทศศาสตร์ ในสาขาวิชาเอกวารสารศาสตร์ วิชาโทการประชาสัมพันธ์ และในปี 2535 ได้เริ่มต้นชีวิตการทำงานที่บริษัท สยามกลการ จำกัด ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขณะที่ศึกษาอยู่นั้นได้เข้าทำงานกับบริษัท สยามโดกิน เซลส์ จำกัด (บริษัทในเครือสยามกลการ) ในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายโฆษณาและประชาสัมพันธ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย